

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ “ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА”**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державне та корпоративне управління в туризмі

Освітня програма
Туризм

Спеціальність
242 Туризм

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Затверджено на засіданні
Кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту
Протокол № 2 від “25” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни: Державне та корпоративне управління в туризмі

Викладач (-і): Шикеринець Василь Васильович

Контактний телефон викладача: +380 95 423 94 68

E-mail викладача: v_shykerynets@ukr.net, vasyl.shykerynets@pnu.edu.ua

Формат дисципліни: 2. Цикл професійної підготовки

2.1 Обов'язкові дисципліни

2.1.1 Теоретична підготовка

Обсяг дисципліни: 90 год.; кількість кредитів ECTS – 3

Посилання на сайт дистанційного навчання: <http://www.d-learn.pu.if.ua>

Консультації: Відповідно до Плану-графіку консультацій викладачів з дисциплін кафедри.

2. Анотація до курсу

Дисципліна «Державне та корпоративне управління в туризмі» відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки, які посідають провідне місце у професійній підготовці та є однією з профільюючих дисциплін. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо управління, організації, регулювання відносин між зацікавленими особами в системі корпоративного управління за умови підвищення ефективності функціонування підприємства корпоративного типу як господарюючого суб'єкта в ринковій економіці.

Змістові модулі: Теоретичні та практичні аспекти формування та функціонування системи корпоративного управління. Корпоративна культура та соціальна корпоративна відповідальність.

3. Мета та цілі курсу

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів компетентностей економіко-правового характеру щодо управління, організації, регулювання відносин між зацікавленими особами в системі корпоративного управління за умови підвищення ефективності функціонування підприємства корпоративного типу як господарюючого суб'єкта в ринковій економіці.

Основні завдання:

1. Використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регулюють діяльність корпоративних підприємств в Україні та за її межами.

2. Організовувати роботу органів управління акціонерним товариством, визначати та розподіляти компетенції між різними керівними органами для ефективної взаємодії між ними.

3. Приймати рішення щодо управління, організації, регулювання та мотивації усіх учасників корпоративних відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- предмет, мету та завдання корпоративного управління;
- місце та роль корпоративного управління в загальній системі управління підприємством;
- національні та міжнародні стандарти корпоративного управління;
- моделі корпоративного управління;
- зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на стратегію корпоративного управління;
- види цінних паперів корпоративних підприємств;

- економічні та правові засади діяльності органів, що здійснюють корпоративне управління підприємством;
- функції, повноваження та організацію загальних зборів акціонерів, наглядової ради, правління, ревізійної комісії;
- поняття корпоративних фінансів та особливості управління фінансовими ресурсами акціонерного товариства;
- особливості інформаційного забезпечення в системі корпоративного управління;
- економіко-правову сутність, завдання, форми реорганізації та ліквідації акціонерних товариств;
- основні положення з визначення ефективності корпоративного управління;
- особливості корпоративних рейтингів;
- основи корпоративної поведінки та культури;
- аспекти групової поведінки між різними учасниками корпоративних відносин;

вміти:

- володіти методами та засобами прийняття управлінських рішень у системі корпоративного управління;
- впроваджувати міжнародні стандарти в практику корпоративного управління українськими підприємствами;
- адаптувати моделі корпоративного управління до особливостей української практики;
- прогнозувати й критично оцінювати можливі напрями розвитку корпоративних підприємств;
- організувати реалізацію стратегічних, тактичних, оперативних планів діяльності акціонерного товариства з метою підвищення ефективності їх діяльності; визначати функціональні обов'язки посадових осіб акціонерного товариства; впроваджувати методи захисту прав акціонерів та контролю за акціонерною власністю;
- складати план заходів щодо підготовки і проведення загальних зборів акціонерів, правління, ревізійної комісії, наглядової ради акціонерного товариства;
- аналізувати структуру володіння акціями та види контролю за акціонерною власністю;
- проводити аналіз фінансового стану корпоративного підприємства; використовувати методи та процедури реорганізації акціонерних товариств; застосовувати та розробляти критерії оцінки ефективності корпоративного управління на підприємстві;
- визначати та розробляти систему корпоративної поведінки;
- визначати модель корпоративної культури з урахуванням етичних норм, цінностей та традицій корпорації;
- вирішувати конфлікти між різними учасниками корпоративних відносин;
- визначати відповідну стратегію корпоративної соціальної відповідальності бізнесу та оцінювати її ефективність.

4. Результати навчання (компетентності)

Програмні компетентності:

- приймати рішення щодо управління, організації, регулювання відносин між учасниками корпоративного управління на економіко-правовому підґрунті;
- обґрунтовувати вибір моделей корпоративної поведінки, культури та соціальної відповідальності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		14	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		16	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-ий семестр	242 Туризм	4 курс	Нормативний

Тематика курсу

Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління (лекція, 2 год)

- 1.1. Основні поняття та значення корпоративного управління.
- 1.2. Сутність та принципи корпоративного управління.
- 1.3. Моделі корпоративного управління.
- 1.4. Основні характеристики та концепції корпоративного управління в Україні.
- 1.5. Структура корпоративної та інституційної форми власності в Україні.

Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління (лекція, 2 год)

- 1.1. Форми державного регулювання ринку цінних паперів і корпоративного сектору.
- 1.2. Органи державного регулювання корпоративного сектору.
- 1.3. Фінансові посередники.
- 1.4. Депозитарна система в корпоративному регулюванні.

Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління (лекція, 2 год)

- 3.1. Загальна характеристика органів управління акціонерними товариствами.
- 3.2. Загальні збори акціонерів.
- 3.3. Спостережна рада акціонерного товариства.
- 3.4. Правління акціонерного товариства.
- 3.5. Ревізійна комісія акціонерного товариства.

Тема 4. Стратегічне управління корпораціями (лекція, 2 год)

- 4.1. Сутність і призначення стратегічного управління в корпорації.
- 4.2. Корпоративна стратегія та її структура.
- 4.3. Особливості формулювання корпоративної місії та цілей.

Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління (лекція, 2 год)

- 5.1. Підходи до визначення ефективності корпоративного управління.
- 5.2. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління.
- 5.3. Призначення та сфери застосування рейтингів корпоративного управління.

Тема 6. Економічний механізм управління корпорацією (лекція, 2 год)

- 6.1. Сутність економічного механізму корпоративного управління.
- 6.2. Управління інвестиційною діяльністю акціонерних товариств.
- 6.3. Взаємозв'язок економічного та організаційного механізмів функціонування корпорацією.

Тема 7. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління

(лекція, 2 год)

- 7.1. Поняття та сутність корпоративного контролю.
- 7.2. Різновиди корпоративного контролю.
- 7.3. Механізм контролю в системі корпоративного управління.

Тема 8. Управління корпоративним капіталом (лекція, 2 год)

- 8.1. Сутність корпоративного капіталу.
- 8.2. Формування та регулювання корпоративного капіталу.
- 8.3. Оцінка акціонерного товариства на фондовому ринку.

Тема 9. Управління державними корпоративними правами (ДКП) (лекція, 2 год)

- 9.1. Особливості правового регулювання.
- 9.2. Система корпоративного управління в Україні.
- 9.3. Нормативно-правова база.
- 9.4. Функції державного корпоративного сектору.
- 9.5. Суб'єкти управління та уповноважені особи в структурі управління державними правами.

державними правами.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий-червень 2020 р.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усні відповіді на практичних заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 40 балів (8 оцінок на 8 практичних заняттях); 2) тематичне опитування – (дві письмові контрольні роботи) – 60 балів. <p>Загальна кількість – <i>100 балів</i>.</p> <p>Підсумковий контроль –екзаменаційна контрольна робота (червень 2020 р.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) практичний тур – тестування (50 тестів в екзаменаційному завданні) – 50 балів; 2) теоретичний тур – екзаменаційна контрольна робота (у кожному варіанті – 5 питань, які максимально оцінюються 10 балами) – 50 балів. <p>Загальна кількість – <i>100 балів</i>.</p> <p>Сумарна кількість – <i>100 балів</i>.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) підготовка до практичних занять (лютий-червень 2020 р.). Для цього необхідно готувати конспекти практичних занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на практичні питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація

	<p>тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки).</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (екзамену) на початку червня 2020 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 51 і більше балів.</p>
--	--

7. Політика курсу

Політика курсу «Державне та корпоративне управління в туризмі» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи практичному занятті, отримання негативної оцінки на практичних заняттях визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок відповідно до Плану-графіку консультацій викладачів з дисциплін кафедри. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобропорядності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентів (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України. – Х. : ТОВ "Одісей", 2003. – 248 с.
2. Про господарські товариства Закон України від 19.09.91, № 1576-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 49. – С. 682.
3. Цивільний кодекс України. – Х. : ТОВ "Одісей", 2003. – 408 с.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/nk>.
5. Задихайло Д. В. Корпоративне управління : навч. посібн. / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назарова. – Х. : Еспада, 2003. – 688 с.
6. Попов О. Є. Теоретико-методологічні та концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму корпоративного управління : монографія / О. Є. Попов. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД "ІНЖЕК", 2009. – 360 с.
7. Іпполітова І. Я. Корпоративне управління: опорний конспект. – [Електронний ресурс] / І. Я. Іпполітова. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.

Додаткова

1. Гриньова В. М. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні : монографія / В. М. Гриньова, О. Є. Попов. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2003. – 324 с.
2. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління : навч. посібн. – К. : Знання-Прес, 2002. – 317 с.
3. Євтушевський В. А. Стратегія корпоративного управління / В. А. Євтушевський, К. А. Ковальська, Н. В. Бутенко. – К. : Знання, 2007. – 287 с.
4. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління [текст] : підручник / І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонова. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 600 с.

5. Кныш М. И. Стратегическое управление корпорациями / М. И. Кныш, В. В. Пучков, Ю. П. Тютиков. – СПб. : "Культ-информ-пресс", 2002. – 239 с.
6. Козаченко Г. В. Корпоративне управління: Підручник для вузів / Г. В. Козаченко, А. Е. Воронкова. – К. : Лібра, 2004. – 368 с.
7. Мазур И. И. Корпоративный менеджмент. Справочник для профессионалов / И. И. Мазур. – М. : Высшая школа, 2003. – 1077 с.
8. Масютин С. А. Механизмы корпоративного управления : научная монография. – М. : ЗАО "Финстатинформ", 2002. – 240 с.
9. Назарова Г. В. Організаційні структури управління корпораціями / Г. В. Назарова. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2004. – 408 с.
10. Небава М. І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посібн. / М. І. Небава. – К. : ЦНЛ, 2004. – 295 с.
11. Принципы корпоративного управления Украины. – К. : ДКЦПФР, 2003. – 35 с.
12. Рудинская Е. В. Корпоративный менеджмент : учебн. пособ. / Е. В. Рудинская. – К. : КНТ, Эльга-Н. – 2008. – 416 с.
13. Храброва И. А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование, интеграционная динамика.– М. : "Альпина", 2000. – 198 с.
14. Цуглевич В. Н. Корпоративный менеджмент в условиях нестабильного рынка / В. Н. Цуглевич. – М. : Изд. "Экзамен", 2003. – 320 с.
15. Сайт міжнародної фінансової корпорації (Принципи корпоративного управління) – Режим доступу : <http://www.ifc.org/Ukraine/ucdp/materials/CorporateGovernancePrinciples.pdf>